

Aan het College van burgemeester en wethouders
van de gemeente Zwolle
Postbus 10007
8000 GA Zwolle

Zwolle, 14 oktober 2014

Betreft: Advies Participatieraad Verordeningen op grond van de Participatiewet

Geacht College,

U heeft ons bij brief d.d. 14 september, in onze hoedanigheid als adviesorgaan van uw College, gevraagd een advies uit te brengen over de Verordeningen op grond van de Participatiewet. Aan dat verzoek voldoen wij graag.

Onze opmerkingen maken we per Verordening. Achtereenvolgens zijn dit:

- Afstemmingsverordening Participatiewet, IOAZ en IOAW;
- Verordening individuele inkomenstoelage;
- Verordening individuele studietoelage;
- Verordening loonkostensubsidie;
- Verordening re-integratie en
- Verordening maatschappelijke inspanning.

Alvorens op de specifieke Verordeningen in te gaan, maakt de Participatieraad allereerst graag enkele algemene opmerkingen.

De Participatieraad mist een klachtenregeling, zowel in het Beleidsplan als in de Verordeningen. Ook mist inspraak en medezeggenschap. We adviseren u hierin alsnog te voorzien.

Vooraf merken wij ook op dat de formele wettekst – ondanks alle verwijzingen ernaar in de Verordeningen - nog niet in de Staatscourant is gepubliceerd.

Afstemmingsverordening Participatiewet, IOAZ en IOAW

Bij artikel 7b lid a en lid b en artikel 7c lid a vraagt de Participatieraad zich af wie er beoordeelt of iemand voldoende meewerkt. We adviseren u duidelijker te omschrijven wat de verplichtingen zijn of op grond van welke criteria besloten kan worden tot een verlaging van de uitkering. Dat maakt dit artikel minder vatbaar voor willekeur.

Wij adviseren uw College daarnaast te kiezen voor een meer heldere formulering van artikel 7b lid b ("het niet verlenen van medewerking aan betaling in natura van een deel van de uitkering") evenals voor de Toelichting bij dit artikel.

Dit geldt eveneens voor de Toelichting bij de artikelen 7a tot en met 7d. De Participatieraad hecht eraan dat met name Toelichtingen bij Verordeningen in begrijpelijke taal geschreven zijn.

De Participatieraad adviseert uw College in artikel 7c lid c ("het zich onvoldoende inspannen gedurende de zoekperiode van 4 weken door jongeren tot 27 jaar") duidelijker te omschrijven wie of wat hier bedoeld wordt.

Artikel 7d lid a roept bij de Participatieraad vraagtekens op. Of iemand te maken krijgt met een verlaging van de uitkering hangt met de gekozen formulering teveel af van de beoordeling en de interpretatie van de consulent. Wij adviseren u heldere en eenduidige richtlijnen op te stellen voor de

verlaging van een uitkering. Het is nu teveel afhankelijk van de persoon en kan gemakkelijk tot ongelijke behandeling en willekeur leiden.

Bij de artikelen 8a tot en met 8d heeft de Participatieraad dezelfde opmerkingen als bij de artikelen 7a tot en met 7d.

Bij artikel 9 is sprake van een verlaging van 100% van de bijstandsnorm gedurende 1 maand. De Participatieraad vindt dit een te forse maatregel: de maatregel kan gemakkelijk leiden tot ongewenst normafwijkend gedrag van belanghebbenden.

Ook bij de artikelen 7 en 8 vraagt de Participatieraad zich af of er vooraf voldoende is bekeken wat de consequenties voor burgers kunnen zijn van een korting op of een verlaging van de uitkering.

De Participatieraad adviseert artikel 10.2 duidelijker en minder cryptisch te omschrijven. De Participatieraad hecht eraan dat ook teksten met een juridische insteek in begrijpelijke taal geschreven zijn.

Verordening individuele inkomenstoelage

In artikel 2 lid 1 is sprake van 'de norm' ("Er is sprake van een langdurig laag inkomen als het inkomen, gedurende de referentieperiode niet hoger was dan 110% van de norm."). Wij adviseren u hier concreet aan te geven welke norm er bedoeld wordt.

Verordening individuele studietoelage

De Participatieraad vindt de Verordening Individuele studietoelage een duidelijk en prettig leesbaar stuk.

In artikel 2.2 staat dat het College advies kan inwinnen over de verdien capaciteit van de aanvrager. Het is de Participatieraad niet duidelijk wie hier concreet advies gaat inwinnen.

In artikel 4.2 a staat dat de individuele studietoelage wordt geweigerd indien de aanvrager een studie kiest met weinig relevantie of perspectief voor de arbeidsmarkt. De Participatieraad wil graag weten wie er bepaalt of een opleiding relevant is voor de arbeidsmarkt en hoe dat wordt bepaald. Is het persoonsgebonden?

De Participatieraad adviseert uw College duidelijker te omschrijven hoe er wordt teruggevorderd bij het stopzetten van de opleiding.

De Verordening koppelt het in aanmerking komen voor een individuele studietoelage aan het recht op studiefinanciering. In 2015 wordt de studiefinanciering omgezet in een lening. Wat voor consequenties heeft dit voor de Verordening? Hoe wordt de Verordening uitgevoerd wanneer het recht op studiefinanciering vervalt?

Verordening loonkostensubsidie

De Participatieraad adviseert om de formulering van artikel 2 tekstueel aan te scherpen.

Verordening re-integratie

Bij beschut werken krijgt betrokkene een salaris en bij dagbesteding moet een eigen bijdrage worden betaald. Als een en dezelfde organisatie beschut werken en dagbesteding aanbiedt, is het lastig uit te leggen dat de ene cliënt een salaris krijgt en de andere cliënt een eigen bijdrage moet betalen terwijl zij vaak hetzelfde werk doen. De Participatieraad adviseert beide activiteiten (beschut werken en dagbesteding) daarom niet door dezelfde organisatie te laten uitvoeren.

In artikel 3.2 ("Het College bepaalt de voorwaarden waaronder de voorziening wordt aangeboden bijvoorbeeld een budgetplafond of een bijdrage door de persoon uit de doelgroep") is onduidelijk wat bedoeld wordt met "...een bijdrage door de persoon uit de doelgroep...". Wellicht kan dit tekstgedeelte vervallen.

In artikel 8.4 leest de Participatieraad dat het college de omvang van het aanbod beschut werk bepaalt en vastlegt hoeveel plekken voor beschut werk de gemeente beschikbaar stelt. De Participatieraad adviseert bij artikel 8 duidelijk aan te geven wat de criteria zijn om in aanmerking te komen voor beschut werk. Hoeveel plaatsen zijn er en hoe wordt de voorselectie uitgevoerd? Omdat het recht op beschut werk (vanuit een indicatie op grond van een aantal criteria) vervalt, valt een aantal mensen buiten de boot. De Participatieraad maakt zich zorgen wat er met deze mensen gebeurt. Hoe gaat het College hiermee om? En wat voor alternatieven kunt u aanbieden?

De Participatieraad juicht het toe dat er (artikel 11) een budget voor persoonlijke ondersteuning is.

De Participatieraad adviseert uw College mensen die daarvoor in aanmerking komen actief te wijzen op de mogelijkheid van de vergoeding voor verwervingskosten (artikel 12).

In artikel 13 staat beschreven dat werkgevers in aanmerking kunnen komen voor een no-risk polis zodat zij gedurende de eerste 6 maanden geen risico lopen bij het aangaan van een arbeidsovereenkomst met een werknemer. De Participatieraad adviseert uw College dit duidelijk en pro-actief bij werkgevers onder de aandacht te brengen.

Bij artikel 15 vraagt de Participatieraad zich af of de indienstnemingssubsidie alleen verstrekt wordt als er sprake is van een concreet vast dienstverband.

De Participatieraad adviseert uw College een prikkel in te bouwen om werkgevers te motiveren werknemers, na het aflopen van de subsidieverlening, in dienst te houden. Dit kan in de vorm van een clause dat het verstrekte bedrag moet worden terugbetaald als er binnen een bepaalde periode ontslag volgt.

De Participatieraad adviseert uw college bij artikel 16.1 duidelijker te omschrijven wat een innovatie is op grond waarvan uw college kan afwijken van het bepaalde in deze verordening. Daarnaast komt het ons vreemd voor dat uw college bij een experiment de facto de bevoegdheid heeft de Verordening op elk gewenst moment in te trekken of bij te stellen.

Afsluitend is bij deze verordening ons advies om te voorzien in een vergoeding voor eventuele aanpassingen van een werkplek.

Verordening maatschappelijke inspanning

Bij artikel 2c staat dat het college onbeloonde maatschappelijk nuttige werkzaamheden kan inzetten zolang deze additioneel van aard zijn en niet leiden tot verdringing op de arbeidsmarkt.

De Participatieraad is van mening dat deze werkzaamheden bijna altijd leiden tot verdringing. In zoverre is twijfel gerechtvaardigd of artikel 2c wel uitvoerbaar is.

De Participatieraad onderkent tegelijkertijd de spanning tussen het belang van enerzijds het opdoen van werkervaring en anderzijds de verdringing van regulier betaald werk.

Wij adviseren uw college om in artikel 2c het woord 'niet' te vervangen door 'nooit': "Additioneel van aard zijn en nooit leiden tot verdringing op de arbeidsmarkt."

Bij artikel 3e adviseren wij uw College om de formulering "Met lopende maatschappelijke activiteiten kan rekening worden gehouden" te vervangen door "Met lopende maatschappelijke activiteiten moet rekening gehouden worden." Dit omdat met het uitvoeren van een lopende maatschappelijke activiteit voldaan wordt aan het leveren van een tegenprestatie.

Het geeft uw college de verplichting in een voorkomend geval helder te motiveren en te onderbouwen waarom de ene maatschappelijke activiteit meerwaarde heeft boven de lopende maatschappelijke activiteit die iemand op dat moment uitvoert.

Uw reactie op ons advies zien we met belangstelling tegemoet. Mocht u hier behoefte aan hebben dan zijn wij graag bereid ons advies toe te lichten.

Met vriendelijke groet,

Namens de Participatieraad,

Mevrouw Rabia Madarun,
voorzitter.